

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput IV. Innocent. III. Vv. a Rhemensi Aarchiepiscopo, sanctæ Sabinæ
Cardinali, & Suffraganeis ejus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

els superficies deformabatur in signum tanti criminis, ut notat Glossa hic, verbo *Characterem*; quam sequuntur omnes reperentes in presenti; & ita ex hac pœna sanguinis effusio non sequitur. Nec obstat quod expendebamus ex dict. l. si quis in metallum; nam licet Urbanus III. in presenti casu jubeat characterem apponi clerico falsum committenti circa sigillum Regis, non inde sequitur inurendum esse in facie, sed in aure, vel alia corporis parte.

10. *Sarierum 7 hoc titulo*, ubi Innoc. III. statuit, clericos falsum committentes circa literas Apostolicas, a suis ordinibus esse degradandos, & iudici seculari tradendos, ut ab eo debitur afficiantur pœnis. Ergo non rectè in presenti docetur, clericos falsum committentes circa sigillum Principis tantum deponendos esse, & in exilium mittendos. Fuerunt aliqui, qui asseruerunt, gravius

puniri falsatorem literarum Principis, quam diplomatum Regiorum; sed illis omissis verius dicendum est, Urbanum in presenti pœnas statuisse in clericum falsarium Regis sigilli, antequam Innocentius III. ederet prædictam constitutionem, cujus ipse sæpius meminit in c. licet, hoc tit. c. novimus, de V. S. licet enim iam Carolus Magnus statuisset, ut ex Concilio Triburiensi refertur in c. in memoriam 19. dist. falsi crimen ad Romanæ legis definitionem puniendum esse, id est deportatione ex lege Cornelia de falsis, tamen usque ad dictam Innocentij constitutionem cautum non erat, ut clericus falsarius degradatus traderetur iudici seculari; quod noviter se constituisse Innocentium satis ipse innuit, dum in dicto cap. novimus, ait, in nostro decreto contra falsarios edito. Observavit Cironius lib. 1. observ. cap. 1. Unde juxta hanc temporum distinctionem facile conciliari potest præsens textus cum dicto capite ad falsarium 7.

CAPUT IV.

Innocent. III. *V. v. a Rhemensi Archiepiscopo, sancta Sabina Cardinali, & Suffraganeis ejus.*

Dura sæpe mandata, & institutiones interdum iniquas à Sede Apostolica emanare multi arguunt, & mirantur, & in hoc ei culpam imponunt, in quo sinceritas ejus culpæ proflus ignara per innocentiam excusatur. Nos enim circa majora negotia frequentius occupati, & curam univerforum ex officio nostro gerentes, per quod sumus omnibus debitores, cum omnibus apud nos instantibus in continenti satisfacere non possimus, quidam eo quod à semita justitiæ oberrantes, aut ultra quàm permittit honestas suæ petitionis, licentiam extendentes, exaudiri non possunt, in motum propriæ voluntatis irrumpunt, & ad sua ingenia falsitatis, & artes perditionis cum animi exquisita malitia recurrentes, per falsæ astutiam speciei candorem puritatis Apostolicæ denigrare, ac depravare nituntur. Ex cujus falsitatis ingenio quot & quanta mala proveniant cum per eum & innocentes quandoque damnentur, & rei ab objectis criminibus absolvantur, nec non & Apostolicæ Sedis laudatur auctoritas, ipsa rei evidens malitia protestatur. Licet autem hujusmodi falsitas aliquandiu possit cum operibus tenebrarum abscondi; tamen quia per eam beatis Apostolis specialiter infertur injuria, ille à quo in persona eorum Romana Ecclesia auctoritatem super Ecclesiis universas accepit, unde & bulla nostra, per quam totius negotia Christianitatis aguntur, b capitem ipsorum caractere præsignatur, perniciem tantæ sceleris non patitur in tantum præjudicium eorum diutius occultari. Accidit enim nuper in Urbe, quod quidam hujusmodi falsitatis astutiam perniciosius exercentes, in suis fuere iniquitatibus deprehensi: ita quod bullas, tam sub nomine nostro, quàm bonæ memoriæ Cælestini PP. prædecessoris nostri, quas falsò confixerant, & quamplures literas bullis signatas eisdem invenimus apud eos, ipsosque captos adhuc in carcere detinemus. Nos autem honori Romanæ Ecclesiæ, & utilitati omnium paterna volentes sollicitudine providere, de consilio fratrum nostrorum statuimus, & sub excommunicationis pœna, & suspensionis ordinis, & beneficii districtius inhibemus, ne quis apud Sedem Apostolicam de cætero literas nostras, nisi à nobis, vel de e manibus illorum recipiat, qui de mandato nostro sunt ad illud officium deputati. Si verò persona tantæ auctoritatis extiterit, ut deceat eum per d nuncium literas nostras recipere, nuncium ad Cancellariam nostram, vel ad nos ipsos mittat e idoneum, per quem literas Apostolicas juxta formam præscriptam recipiat. Si quis autem in hac parte mandati nostri transgressor extiterit, si laicus fuerit, e excommunicationi subiaceat? si clericus, officij, & beneficii sui suspensione damnetur. Verùm quia (sicut à falsariis ipsis accepimus,) tam ad partes vestras, quàm ad cæteras regiones per literas transmissas ab eis suæ iniquitatis falsitas multipliciter est diffusa, fraternitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, & districtè præcipimus, quatenus provinciale Concilium evocetis, in quo solenniter, & generaliter statuatis, ut per singulas parochias publicè proponatur.

Quod si quis à Sede Apostolica literas impetravit, quarum tenor possit esse suspectus, & eis uti voluerit, ut statutam pœnam evadat, primò fiat collatio de falsa bulla cum vera; & si eam invenerit falsitate notandam, Episcopo diœcesano, Abbati, vel Archidiacono loci eadẽ literas non differat præsentare: qui veritate comperta illum, qui tales literas reportavit, si laicus fuerit, excommunicationi subiiciant; si clericus, ab officio, beneficioque suspendat. Ad hæc adjicientes statuimus, ut generalem excommunicationis sententiam promulgetis, quam per singulas parochias faciatis frequentius innovari. Quod si quis falsas literas se cognoscit habere, infra quindecim dies literas illas destruat, aut resignet, si pœnam excommunicationis voluerit evadere, quam nihil forsàn in mortis articulo, sine speciali mandato nostro à quocunque nolumus relaxari: nec etiã si præsumpta fuerit contra hoc absolutio, quicquam habeat firmitatis, ne fortè post tempora nostra falsitas interim occultata cuiquam valeat præjudicium generare. Caterum ad majorem illius notitiã falsitatis habendam, ut fieri possit bullæ falsæ cum nostra collatio, præsentibus literis unam de bullis falsis, cum vera bulla duximus appendendam: districtius injungentes, ut quascunque literas inveneritis hæc, vel alia falsitate notandas, si quid actum fuerit occasione illarum, appellatione postposita irritis, ita ut hujusmodi falsitas nullo temporis spatio valeat excusari; & portitores earum tamdiu faciatis sub arcta custodia detineri, donec receperitis super hoc nostræ beneplacitum voluntatis. Datum Romæ apud S. Petrum XIV. Cal. Junii. Pont. nostri anno primo.

NOTÆ.

1. ^a *V. Rhemensis.*] In hac sexta collectione, & in tertia sub hoc tit. c. 2. tantum legitur Innocent. III. sed inscriptionem & literam restituo ex lib. 1. epistolar. ipsius Innocentij correcto à Sirleto, ubi fol. 106. reperitur textus hic. Vvido 53. Præsul Rhemensis, Cardinalis Episcopus Prænestinus, Legatus Sedis Apostolicæ, fuit olim Abbas Cisterciensis, floruitque usque ad annum 1206. ut referunt Chenu in serie Præsulum Rhemensium, Manrique tom. 1. annal. Cisterc. in serie Abbasum Cisterc. Eius mentio fit in cap. dilectus, de præb.
2. ^b *Capitulum ipsorum.*] Ex una parte; nam ex alia solet apponi nomen, seu signum ipsius Pontificis, nisi dum Pontifex tantum creatus est, non consecratus; quia tunc literæ tantum Apostolo-

rum Petri, & Pauli vultibus insculptæ expeditur, quod dimidiam bullam dixit Innocent. III. lib. 1. registr. epist. 83. ut observavit Cironius lib. 1. obs. cap. 2.

^c *Manibus illorum.*] Ex his verbis rectè probat Cohelius in notis Cardin. cap. 74. iam à temporibus Innoc. III. in usu fuisse scriptores, seu scribas literarum Apostolicarum; de quorum officio & dignitate latè agit Cohelius ubi supra.

^d *Nuncium.*] procuratorem videlicet cum speciali mandato, juxta tradita in cap. nonnulli 27. de rescript.

^e *Idoneum.*] Id est non excommunicatum, juxta tradita in cap. ab excommunicato, de rescript.

^f *Excommunicationi.*] Ipso jure, ut docent Suarez de censur. disput. 21. sect. 2. num. 49. Gibalinus de censur. in Synopsi, litera F. num. 4.

CAPUT V.

Idem N. ^a Archidiacono, N. Archipresbytero, & Canonicis Mediolan.

Licet ad regimen Ap. Sedis, quæ dante Domino, universarum Ecclesiarum mater est, & ^b magistra, insufficientes nos vitæ, & scientiæ reputemus; quantum tamen Dominus nobis tua miseratione concesserit, ab his proposuimus abstinere, per quæ nobis possit meritò derogari: quamquam ex infirmitatis humanæ defectu non sic formam perfectionis semper, & in omnibus imitari possimus, quin aliquid aliquando in nostris subrepat operibus, quod minus circumspèctæ providentiæ valeat imputari: quod tamen non ex industria, vel conscientia certa, sed interdum ex ignorantia, vel nimia occupatione contingit. Significastis siquidem nobis per literas vestras, quod cum quædam vobis fuissent literæ præsentatæ, per quas vobis districtè præcipere videbamur, ut I. de Cimilian. clencum Ecclesiæ vestræ in Canonicum reciperetis, & fratrem, nec aliquem alium in Canonicum vocaretis, donec ipse præbendæ beneficium plenariè fuisset adeptus; earum tenore diligenter inspecto, vix eas credidistis de nostra conscientia processisse: vel si etiam processerunt, per nimiam fuisse importunitatem obtentis. Caterum cum easdem literas, sicut viri providi, & discreti, ad nostram remisissetis præsentiam, ut ex earum inspectione plenius nosceremus, utrum ex nostra conscientia processissent, plus in eis invenimus, quàm vestra fuisset discretio suspicata. Nam licet in stylo dicta-